

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

56. évfolyam, 125. szám

Ára: 50 fillér

Szombat, 1966. május 28.

A könyv ünnepére

Írta: Darvas József,

a Magyar Írók Szövetségének elnöke

Néhány hónappal ezelőtt, különböző statisztikai felmérések alapján, több cikket is írtam arról, hogy csakugyan olvasó nép vagyunk-e már, ahogyan sokszor elmondtuk magunkról és hogy mit olvas a népünk? A kép, ami ezekből a cikkekben, azaz a statisztikai adatokból kialakult, nem volt egyértelműen szívdertítő. Illetve, legyünk pontosak: lerombolt néhány magunk gyártotta illúziót.

Kiderült az, hogy a felszabadulás előtti helyzethez mérten hatalmasat léptünk előre népünk olvasottsága terén. Számoknál szinte ki sem fejezhető ez a fejlődés, oly nagy mértékben megnőtt a betűt szeretők száma. S ami a legszívderítőbb ebben a fejlődésben: a munkásosztály és a parasztok soraiban a legnagyobb az emelkedés. Ott, ahol a múltban a legnagyobb volt az elmaradottság. És az olvasás tartalmi szintje is sokat emelkedett. A ponyva jó részt eltűnt. A helyét elfoglalta a jó, vagy a legalábbis jobb irodalom. Olyan könyvtári hálózatot építettünk ki, amellyel egyetlen kapitalista ország se dicsekedhet.

Ez a dolog egyik oldala. A másik oldal viszont az, hogy még ezekkel a nem lebecsülendő eredményekkel együtt se mondhatjuk el önmagunkról, hogy olvasó nép vagyunk. Az ország irni-olvasni tudó lakosságának — ide értve a nagyobb iskolásokat is — alig több, mint 25 százaléka az, aki rendszeresen olvas. És a többi 75 százalék? A fennmaradó háromnegyed rész? Van egy 15—20 százalékos, aki időnként, rendszeresen, elolvas egy-egy könyvet. A többi: egyszerűen nem olvas. Felöltött lakosságunknak több mint fele nem ismeri az olvasás örömeit. Nem ismeri azt az örömet, amikor egy jó könyv elolvasásával lélekben, tudásban, emberségben, a világról való ismereteiben többnek érzi magát az ember. S bár — mint az ímént már írtam — a felszabadulás óta sokat nőtt a munkások és a parasztok olvasottsága, a nem olvasók arányszáma közöttük még mindig a legmagasabb. Főleg a parasztok között. A falun eladott könyvek mennyisége, értéke évről-évre nő — de hol van még mindig a falusi lakosság arányszámától?!

Miért mondom el mindezeket, éppen a könyv ünnepén? Talán, hogy ünnepre méltó legyek?

Éppen ellenkezőleg: hogy világosabbá tegyem az ünnep, a könyv ünnepének az értelmét. Azt, hogy itt nem egyszerűen csupán valami formális dologról van szó. Nem arról, hogy mert ez szokássá, hagyománnyá vált, ünnepeljük a könyvet, a betűt; hogy ünnepi szavakkal felemléssük szép eredményeinket. Persze, beszéljünk arról is, ami eredmény. Legyünk büszkék mindarra, amire büszkék lehetünk. De ne hallgassuk el azt se, hogy nagyon sok még a tennivaló. Az ünnepi könyvhét nemcsak szép hagyomány, hanem eleven, sürgető tennivalók alkalmak. A könyv, a betű, a szellemi kulturálódás további elterjesztésének az alkalmak és lehetősége. Ünneplés azokkal együtt, akik számára már életszükséglet a könyv; — és a beszélgetés, a tanítás, a felvilágosítás, a szóértés alkalmak azok, akiket még ezután kell meggyőzni a könyvolvasás hasznáról és szépségéről.

S én erre az utóbbira tennem a hangsúlyt. A meggyőzésre. Az új olvasókörzés meggyőződésére. Azokat se szabad kihagyni az ünnep örömeiből, szépségeiből, akik már szeretik a könyvet. Ez igazságtalanság lenne. De tulajdonképpen a könyv-szeretők is úgy ünnepelhetnek a legméltóbban, ha — legalább ezen az egy héten át — maguk is propagátorokká válnak a könyvolvasásnak. A könyvhét sikere nemcsak azoknak az ügye, akik hivatásszerűen foglalkoznak a könyvek kiadásával, propagálásával, elterjesztésével. Ez mindnyájunk ügye; országos közügy! Azt mondják, hogy a mással megosztott öröm: kétszeres öröm. S ez igaz. A könyvet szeretők úgy szerezhetnek maguknak kétszeres örömet ezen az ünnepen, ha nem csupán a legjobban vágyott új könyvet szerzik meg a maguk számára, hanem új olvasókat, új könyvbarátokat is hódítanak a ma még nem olvasók — sajnos — hatalmas táborából.

Az ünnepi könyvhét után mindig úgy szoktunk számot adni, hogy elmondjuk: ennyi, meg ennyi kötet könyv kelt el, ekkora összegben. S ez az összeg évről-évre emelkedni szokott. Reméljük, az idén szintén így lesz. Persze, az üzleti forgalom számai, adatai se mellékesek. Az ünnepi könyvhét ugyan elsősorban nem üzleti alkalom, — de a mutatószámok mindig túl is mutatnak az üzleten. Kulturpolitikai mutató számok is ezek egyben. De az igazi eredmény mégis az lesz, ha az eladott könyvek számának, az üzleti forgalomnak az igazi fedezetét minél több új olvasó jelenti.

Az ünnepi könyvhét nemcsak általában a könyv ünnep, hanem ezen belül különösképpen a magyar irodalom, mégpedig mindenekelőtt az élő magyar irodalom ünnep. A könyvhét kiadványok középpontjában is élő irodalmunk művei állanak. És az eddig bevált író—olvasó találkozók megszokott sorozatának. Mindez egyáltalán nem jelenti akár a klasszikus irodalom, akár a külföldi irodalom lebecsülését. Sőt! Egyszerűen arról van szó, hogy az ünnepi könyvhétnek fejlődő, új szocialista irodalmunkat kell mindenekelőtt szolgálnia. Nem, mintha minden kor és az egész emberiség értékeit nem éreznék a magunkénak, — de mégis ez az irodalom az, amelyet a legközelebb érezhetünk magunkhoz. A mi új valóságunk talajából nőtt, a mi világlagunkról a leghitelesebben tud szólni. S éppen ezért a szocialista ember formálásában a legtöbbet tud segíteni. De csak akkor, ha mi is ápoljuk, segítjük. Birálattal is, ha kell. De meglevő értékei megbecsülésével is.

A statisztika adatai azt mondják, hogy az elmúlt években megnőtt az új magyar irodalom olvasottsága. Egy könyvkiadói adat szerint 1960 és 65 között kerek megkétszereződött a kiadott új magyar művek példányszáma. Ez nyilván azt is jelenti, hogy új irodalmunk igazabban, őszintébben és magasabb művészi színvonalon beszél mai életünkéről, annak konfliktusairól, a mai ember gondjairól és örömeiről. Nos, ez az ünnepi könyvhét szolgálja még jobban fejlődő, új irodalmunk és népünk találkozását!

Ülést tartott az MSZMP Központi Bizottsága

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága május 25., 26., 27-én ülést tartott. Az ülésen a Központi Bizottság tagjai és póttagjai közül meghívottként részt vettek a Központi Revíziós Bizottság, a Központi Ellenőrző Bizottság elnökei, a Minisztertanács tagjai, továbbá a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának osztályvezetői, a megyei pártbizottságok első titkárai, a budapesti pártbizottság titkára, a Szakszervezetek Országos Tanácsának titkára, vezető közgazdászok, főhatóságok és tömegszervezetek képviselői.

A Központi Bizottság napirendre tűzte és megtár-

gyalta a gazdasági mechanizmus reformjának és a III. ötéves tervnek irányelveit. Ezt követően folyó ügyeket tárgyalta. A Politikai Bizottságnak a gazdasági mechanizmus reformjáról szóló előterjesztését és a határozat-tervezetét Nyers Rezső, a Politikai Bizottság póttagja, a Központi Bizottság titkára ismertette; a III. ötéves terv irányelveiről szóló előterjesztés és határozat-tervezet előadója dr. Ajtai Miklós, a Politikai Bizottság póttagja volt.

A két előadói beszédet széles körű, beható vita követte. A vitában az ülés résztvevői közül harmincan vettek részt. Felszólalt Kádár János, az MSZMP Köz-

ponti Bizottságának első titkára is.

A vita után a Központi Bizottság a következő határozatokat hozta:

1. A gazdasági mechanizmus reformjának irányelveit egyhangúlag elfogadja és úgy dönt, hogy a határozatot, valamint Nyers Rezső előadói beszédét a Népszabadság 29-i, vasárnapi számában nyilvánosságra hozza.

2. A III. ötéves terv irányelveit egyhangúlag elfogadja és javasolja a Minisztertanácsnak, hogy az elfogadott irányelvek alapján készített tervtörvényjavaslatot terjessze az országgyűlés elé. (MTI)

A Minisztertanács ülése

A kormány Tájékoztatási Hivatala közli:

A Minisztertanács pénteken ülést tartott. Az Országos Tervhivatal elnöke előterjesztette a népgazdasági harmadik ötéves tervről szóló törvény tervezetét. A kormány a tervezet megvitatta, elfogadta, s úgy határozott, hogy megtárgyalás és jóváhagyás végett az országgyűlés legközelebbi üléséig terjeszti. (MTI)

Párt- és tanács delegáció utazott Szegedről Odesszába

Tegnap, pénteken Szegedről öttagú párt- és tanács delegáció utazott Odesszába, a szovjet testvérváros pártbizottságának és tanácsának meghívására.

A küldöttséget dr. Biczó György, a városi párt-vezetőbizottság tagja, a Szeged m. j. városi tanács vb

elnöke vezeti. Tagjai: dr. Varga Dezső, a Csongrád megyei pártbizottság osztályvezetője, Laza Etelka, a Csongrád megyei Népi Ellenőrzési Bizottság elnökhelyettese és Tóth József, a Szeged m. j. városi tanács építési és közlekedési osztályának vezetője.

Tíz nappal korábban lesz őszi barack

A szegedi járás falvaiban a nagyüzemi gyümölcsösökben és a házak körüli kertekben szépen fejlődik az őszi barack, s a kedvező időjárás következtében tíz nappal korábban várható az érés, mint más esztendőben. A Szövetkezetek Csongrád megyei Értékesítő Köz-

pontjának szakemberei több ízben tartottak termésbecslő szemléket, fajtankénti értékelést. Ezek szerint a tájkorzetben legelterjedtebb Ford őszi barack jó közepes termést ígér, de az Amsden, az Alekszander és más közép- illetve késői érésű fajtáktól is kielégítő hozamot várnak. A tavaszi fagyok csupán a korai Mayflowerben okoztak kárt, de ez sem nagymérvű. Az esőzések következtében helyenkint levélfodrosodás lépett fel, ami azonban megszűnik, ha szárazabbra fordul az idő. A kártevők megjelenését előrelátó állomások figyelik, különös tekintettel a barackmoly elleni védekezésre. A gyümölcs szállítási előkészületek már megkezdődtek: kétszázötven vagon árura kötöttek szerződést s ebben a szatmazi és a ruzsai gazdák járnak az élen. A hagyományos országos őszi barack kiállítás az idén július 23-tól 26-ig rendezik meg Szegeden. Ezen jugoszláv gazdaságok is képviseltetik magukat. A HUNGAROFUKT Vállalat pedig olasz és francia árut mutat majd be export csomagolásban.

Szabadkai népfrentküldöttség Szegeden

Jugoszláv - magyar baráti est

A Hazafias Népfrent és a KISZ Szeged városi bizottságának, valamint a szegedi néptanácsnak a meghívására tegnap, pénteken a déli órákban háromnapos baráti látogatásra Szegedre érkezett a Jugoszláv Dolgozó Népi Szocialista Szövetsége szabadkai bizottságának delegációja. A küldöttség vezetője Nagy Kanász Lászlár, a JDNSZSZ szabadkai bizottságának elnöke. Tagjai: Sztipics Gyuró, a JDNSZSZ szabadkai bizottsága eszmeipolitikai bizottságának elnöke, Fejes Szilveszter, a Jugoszláv Ifjúsági Szövetség szabadkai bizottságának elnöke, Raicskovics Erzsébet, a nőszövetség szabadkai bizottságának elnöke, Péics Rózsa, a Gyermekevédő Egyesületek Szövetségének szabadkai titkárságának tagja.

A vendégeket a röszei határállomáson Hofgesang Péter, a népfrent városi bizottságának titkára, Bíró Lajos, a KISZ megyei bizottságának első titkára, dr. Földi Gábor, a KISZ Szeged városi bizottságának titkára és Tari Jánosné, a városi nőszövetség titkára fogadta, köszöntötte. A délután folyamán a vendégek kis sétát tettek a városban, majd a népfrent városi bizottságának székházában találkoztak és időszertű kérdésekről beszélgettek a népfrentmozgalom megyei és városi bizottságának tagjaival.

Este a Juhász Gyula Művelődési Otthon nagytermében nagy sikerű jugoszláv - magyar baráti esten vettek részt, amit a népfrent és a KISZ városi bizottsága a májusi békehónap keretében rendezett. A forró sikerű baráti esten Tari Jánosné megnyitó szavai után dr. Földi Gábor mondott tetszéssel fogadott beszédet. Nagy taps közben köszöntötte a baráti est résztvevőit a szabadkai küldöttség nevében Nagy Kanász Lászlár. Éltette a jugoszláv és a

magyar nép. benne Szeged és Szabadka lakosságának barátságát.

Az est második részében kulturális műsor következett. Az Építők Ladvánszki Kórusa Kertész Lajos karnagy vezényletével délszláv népdalokat adott elő, majd a KISZ Irodalmi Színpadá Zsolnai József főiskolai tanársegéd bevezető előadása után „Ember a porondon” címmel jugoszláv irodalmi összeállítást adott. Szilágyi János művészeti vezetésével, Dubecz György rendezésében.

(Szociál Károlyné felv.) A szabadkai küldöttség fogadása a röszei határállomáson

A Gemini-9 felfedezésének újabb halaszása

● Cape Kennedy (AP Reuter)

Cape Kennedyben pénteken úgy határoztak, hogy a Gemini-9 űrhajó kilövését, amit május 31-re tűztek ki, június 1-re halasztják. A szakértők ugyanis nem képesek május 31-re befejezni a célrakéta megfelelő előkészítését. Az Atlas-Agena rakéta-kombinációt június 1-én, szerdán, magyar idő szerint 16 órakor lövik fel, míg a Gemini-9 űrhajót 17.30 órakor indítják útjára.